

ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ

Λογική

Επιτέλους κι ένα καλό νέο: επαναληπτικές εκλογές. Η κρατούσα προσέγγιση τις θεωρούσε σχεδόν καταστροφή. Μήπως όμως είναι λύτρωση; Καμιά χώρα δεν μπορεί να κυβερνηθεί όταν κανένα κόμμα δεν έχει πάνω από το 12% των εγγεγραμμένων και 19% των ψηφισάντων. Αναγκαίες ήταν και οι εκλογές της 6ης Μαΐου. Γιατί επίσης δεν κυβερνάται μια χώρα όταν το κόμμα που πλειοψηφεί στο Κοινοβούλιο αντιπροσωπεύει – όπως αποδείχθηκε εκ των υστέρων – το 13% των ψηφοφόρων.

Φυσικά έβγαλαν αδυναμία σχηματισμού κυβέρνησης. Πού είναι το περίεργο; Κι αυτό στο παιχνίδι είναι. Γι' αυτό το Σύνταγμα προβλέπει εκ νέου προσφυγή στις κάλπες. Αυτή τη φορά εκτός από αναγκαίο είναι και χρήσιμο. Δίνει την ευκαιρία στον καθέναν να βάλει τα πράγματα στη θέση που πραγματικά θέλει να βρίσκονται.

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ
ΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Οι εκλογές της 6ης Μαΐου ήταν εκτόνωση – αναγκαία και ωφέλιμη ύστερα από όσα προηγήθηκαν. Οι ψηφοφόροι ψήφισαν κυρίως με το θυμικό: τιμωρία, αγανάκτηση, οργή, χαβαλές, απόγνωση, ήταν τα κριτήρια που κατεύθυναν τα χέρια πάνω στην κάλπη.

Απόδειξη ότι εκτοξεύθηκαν στα κοινοβουλευτικά ύψη ένα κόμμα - κολάζ που είχε δημιουργηθεί από έναν πρώην υφυπουργό δυο μήνες πριν κι ένα νεοναζιστικό μόρφωμα αγνώστων λοιπών στοιχείων και προσώπων ως εκείνη τη στιγμή.

Εκτοξεύθηκε και η Αριστερά. Αναμενόμενο και φυσιολογικό. Η ευπρεπής παρουσία του Φώτη Κουβέλη στη ΔΗΜΑΡ ήταν μια έντιμη διέξοδος για τον ψηφοφόρο του ΠΑΣΟΚ. Ο ΣΥΡΙΖΑ είχε το πλεονέκτημα της φρεσκαδούρας που απέπνεε η – ευστοχη από πλευράς πολιτικού μάρκετινγκ – προεκλογική φιγούρα του Τσίπρα. Και τα πιστοποιητικά της αυθεντικής αντιπολίτευσης που του έδινε τα τελευταία χρόνια ο «Σύλλογος Φίλων του Αλέξη» με πρόεδρο τον Πάγκαλο.

Ταυτόχρονα, όμως, αυτή η εκλογική απογοήωση ανέδειξε και τα προβλήματα της Αριστεράς. Ιδίως την αδυναμία του ίδιου του Τσίπρα να βάλει την επιτυχία του στο κάδρο της συλλογικής προσπάθειας που κάνει η χώρα αυτή την περίοδο στην Ευρώπη. Και αυτό φυσικά θα αξιοποιηθεί από τους ψηφοφόρους.

Με το θυμικό τελειώσαμε όμως. Τώρα είναι η ώρα τη λογικής. Επ' αυτού, το τελευταίο δεκαήμερο ήταν πολύ διδακτικό για όλους. Αναδείχθηκε ποιος βλέπει την ουσία της πολιτικής και ποιος δεν μπορεί να ξεχωρίσει την καταστροφή από την πτώση με ποδιά. Στις νέες εκλογές θα ισχύει αυτό που έλεγε ο άγγλος εκδότης Νίκολας Λινγκ: «Η άγνοια είναι εθελοντική ατυχία».

ΜΠΛΟΦΑΡΟΥΝΕ
ΜΗΤΣΟ!

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΡΙΤΗ ΑΠΟΨΗ

Ευρωπαϊκή Ελλάδα;

Γιατί και πώς μπορεί να εκφραστεί εκλογικά ότι «ανήκομεν εις την Δύσιν»

Σε πολλούς από τους πολίτες αυτής της χώρας που επιμένουν να σκέπτονται, το αποτέλεσμα των εκλογών έγινε δεκτό με αντικρουόμενα συναισθήματα. Την ικανοποίηση για την κατάρρευση των βασικών πολιτικών υπαιτιών της κριτικής κατάστασης στην οποία βρίσκεται η χώρα αντιστάθηκε η θλίψη για το ποιόν των νικητών. Για

ΤΟΥ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ
ΘΑΝΑΣΑ

όσους δεν το κατάλαβαν: νικητές των εκλογών ήταν η Πλατεία Συντάγματος και οι «Αγανακτισμένοι». Η Πλατεία μορφοποίησε πολιτικά τον κυρίαρχο τηλεοπτικό λόγο των τελευταίων ετών («κατοχή», «δωσίλογοι», «τοκογλύφοι» – βλ. και το εξαιρετο κείμενο Τσακουράκη στα «ΝΕΑ», 12/5). Και στις πρόσφατες εκλογές, οφέλη είχαν όσοι ιστιοδρόμησαν πάνω σε αυτό το παλιρροϊκό κύμα: ο αριστερός εθνικός λαϊκισμός του ΣΥΡΙΖΑ, ο δεξιός ψυχωτικός λαϊκισμός του Καμμένου και, βέβαια, η πιο ακραία αντισυστημική (και κατά τούτο η πιο «συνεπής») εκδοχή της αγανάκτησης: η νεοναζιστική Χρυσή Αυγή.

Αυτοί που πέρυσι μούντζωναν, τώρα είναι μέσα. Η φωνή τους κυριαρχεί στον δημόσιο λόγο. Ονειρεύονται (όχι αβάσιμα) ότι σε λίγο θα αποτελούν και την πλειοψηφία στην ελληνική Βουλή. Οι εκπρόσωποι του πιο σκοτεινού αρχαϊκού συντηρητισμού είναι προορισμένοι να βαδίσουν χέρι χέρι, εκφράζοντας όλες τις παθογένειες ενός «παλαιού καθεστώτος» που αρνείται να αναγνωρίσει την κατάρρευσή του. Θα διαφωνούν, βέβαια, για τη Μακεδονία και για τους μετανάστες. Αλλά θα συμφωνούν σε όλα τα υπόλοιπα, συντασσόμενοι πίσω από τα λάβαρα ενός νέου «αντικατοχικού αγώνα».

Από την άλλη, ουδέποτε η έννοια του πολιτικού κενού υπήρξε τόσο απτή και πραγματική όσο σήμερα. Στο μέτωπο της νεοσταλινικής Αριστεράς δεν μπορεί, φυσικά, να αντιταχθεί καμία από τις δύο εκδοχές της Δεξιάς: ούτε η διαταραγμένη ούτε ο νέος πολυσυλλεκτισμός της ΝΔ – η οποία, ανεξαρτήτως των προσωπικών στοχεύσεων που καθοδηγούν τα κυοφορούμενα συνοικέσια, δεν θα πάψει να αποτελεί το κόμμα που με αδιάφορο κυνισμό επέβλεψε τη διάλυση της χώρας. Δεν μπορεί να αντιταχθεί ούτε το ΠΑΣΟΚ, που με ανικανότητα την αποτέλειωσε και που βρίσκεται και πάλι εκτός τόπου και χρόνου. (Αλήθεια, δεν κατάλαβε ο κ. Βενιζέλος ότι η παράταξη του απέκτησε ήδη τριαντάρη αρχηγό; Και ότι λέγεται Αλέξης;)

Αυτό που λείπει σήμερα από τη χώρα είναι ένα μέτωπο της Ευρωπαϊκής Ελλάδας: ένα μέτωπο όλων των δυνάμεων που δεν διακηρύσσουν απλώς την πίστη τους στην ευρωπαϊκή προοπτική (όπως υποκριτικά πράττουν όλα τα σημερινά μεσαία κόμματα), αλλά είναι διατεθειμένες να προτείνουν και να υλοποιήσουν το σύνολο των επώδυνων, όχι «οριζόντιων» αλλά «κάθετων» μεταρρυθμίσεων που είναι αναγκαίες για να διασωθεί αυτή η προοπτική. Στο μέτωπο αυτό έχουν θέση πολιτικές κινήσεις τις οποίες η καταρρεύσασα πολιτική γεωγραφία ενέτασσε παλαιότερα μεταξύ Κεντροδεξιάς και Κεντροαριστεράς. Έχουν θέση ακόμη και στελέχη των δύο πρώην μεγάλων κομμάτων, αν δεν έχουν ταυτιστεί με τις ακραίες αναχρονιστικές πρακτικές των ηγεσιών τους. Έχουν θέση ο Αλέκος Παπαδόπουλος και ο Τάσος Γιαννίτσης, ίσως ο Παπαδήμος και ο Σημίτης. Έχουν όμως κυρίως θέση όλοι

εκείνοι οι άνθρωποι που, εκ των πραγμάτων παρατηρημένοι και απογοητευμένοι, παρατηρούν από το 2004 την πορεία της χώρας προς την καταστροφή.

Το μέτωπο αυτό είναι πιθανόν να πτηθεί. Η χώρα, εντέλει, μάλλον θα καταστραφεί. Οι λόγοι δεν είναι στενά πολιτικοί, αλλά (όπως πάντα!) πνευματικοί: ανάγονται στο Volksgeist, στο «πνεύμα του λαού» – το οποίο συγκροτήθηκε

Το αίτημα μιας Ευρωπαϊκής Ελλάδας, το αίτημα άρσης της «ιδιοπροσωπίας» και «ιδιοσυστασίας» μας, πρέπει να εκφραστεί πολιτικά, παρά την επικείμενη ήττα

παρ' ημίν εξαρχής ως έκφραση μιας ιδιαίτερότητας: ως εγκλωβισμός στη φανταστική κατασκευή μιας ιστορικής καταγωγής που διαρκώς μας στρέφει στο παρελθόν, αποκλείοντας κάθε προβολή στο μέλλον. Η πνευματική αυτή καθυστέρηση είναι σύμφυτη στη νεοελληνική ταυτότητα – σήμα κατατεθέν της συλλογικής μας ύπαρξης.

Το αίτημα μιας ευρωπαϊκής Ελλάδας, το αίτημα άρσης της «ιδιοπροσωπίας» και «ιδιοσυστασίας» μας, πρέπει ωστόσο να εκφραστεί πολιτικά, παρά την επικείμενη ήττα – ή, ίσως, ακριβώς ενόψει της ήττας. Αποτελεί, καταρχήν, θέμα αξιοπρέπειας. Απαντά όμως και στην ανάγκη προετοιμασίας ενόψει της ημέρας που θα ξημερώσει μετά την καταστροφή. Το μέλλον, έλεγε κάποιος φιλόσοφος, δεν μπορούμε να το προβλέψουμε. Οφείλουμε όμως να ετοιμαζόμαστε γι' αυτό, διαβάζοντας τα σημεία του επερχόμενου. Θα τολμήσουμε;